

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING.

N°. 6.

1 Juli 1902.

INHOUD: Jhr. Dr. ED. EVERTS, Tabellarisch overzicht der in Nederland voorkomende meest bekende Coniferen of Naaldboomen. — Dr. A. C. OUDEMANS, Acarologische Aanteekeningen. — Dr. C. L. REUVENS, Litteratuur.

Tabellarisch overzicht

der in Nederland voorkomende meest bekende *Coniferen* of *Naaldboomen*; als leidraad tot het herkennen dezer planten ten dienste van onze Entomologen.

- 1 *Eénhuizig*, d. i. ♂ en ♀ bloemen op dezelfde plant. Vrouwelijke bloeiwijze een kegel, waarvan de schubben houtig of lederachtig worden; alsdan een *kegelvrucht* (z. g. pijn- of dennenappel). Zaden gevleugeld. *Boomen* . . . 2
- Twééhuizig*, d. i. ♂ en ♀ bloemen op twee individu's van dezelfde soort. Vrouwelijke bloeiwijze een kogeltje, welks schubben vleezig worden; alsdan een, op eene bes gelijkende, eerst groene, later blauwzwarte, berijpte, uit 3 aaneengesloten vleezige schubben gevormde, vruchtkegel. Sterk vertakte *heester* met drietallige kransen van priemvormige, stekelige, wijd uiteenstaande bladen.
- De *Jeneverbes* *Juniperus communis* L.
- Twééhuizig*. Vrouwelijke bloeiwijze bestaande uit een ei, dat in een napje, van over elkaar liggende schubben verborgen, en later door een vleezigen, open zaadrok omgeven is; alsdan eene vrucht bestaande uit eene zaadkorrel, die in een rood, vleezig, van boven open,

napje besloten is. *Boom* of *heester* met lijn-lancetvormige, tweerijig gerichte, bladen. De *Taxis*.

Taxus baccata L.

- 2 Naalden (bladen) tweeërlei; bij de jonge, lange takken afzonderlijke naalden; bij de oudere takken groepjes van naalden, in vrij groot aantal, op zeer korte, dikke zijtakjes; tegen den winter afvallend, zacht, lichtgroen. Vrouwelijke bloeiwijze roodachtig, later een recht opstaande, eironde kegel van 3—4 cm. lengte. Kegelschubben lederachtig, aan den top zonder schildvormig aanhangsel. Zaden met blijvenden vleugel. Schors eerst geelbruin, later grijs. *Lorkenboom*, Lork, lariks; *Lärche* of *Lerche*; *Mélèze*; *Larch*.

(*Larix decidua* Mill., *Pinus larix* L.) **Larix europaea DC.**

- Naalden ten getale van 2—5 in een kokertje of manchetje bijeen gezeten, blijvend. Kegelschubben houtig, in een ruitvormig, weinig verheven, schild uitlopend, dat aan den top van eene harde punt of een indruksel voorzien is 3
- Naalden alleen staande, blijvend. Kegelschubben lederachtig, naar boven dunner uitlopend; aan den top spits zonder schildvormig uiteinde 5
- 3 Naalden 2 aan 2 bijeen gezeten. Kegels kegelvormig 4
- Naalden 5 aan 5 bijeen gezeten, dun en slap, altijd blauwgroen, 10—16 centim. lang, driekantig op de doorsnede; kegels gesteeld, hangend, langwerpig, rolrond, spits, $1-1\frac{1}{5}$ decim. lang; de schubben aan het uiteinde zwak verdikt, met weinig ontwikkeld schild. Stam grijs, lang glad blijvend. Aangeplant. De *Weymouths-pijn*. **Pinus strobus L.**
- 4 Naalden 5—6 centim. lang, vaal-blauwgroen. Kegels eirond, zoo groot als eene vijg, duidelijk gesteeld, haakvormig naar beneden gebogen, mat grauwbrown; de schubben met een tamelijk vlak, dof schild, dat even hoog als breed is; in rijpen, nog gesloten toestand kegelvormig. Zaadkorrel driemaal korter dan haar vleugel, de vleugels der

zaden afvallend. Stam in den beginne roodachtig, later bruingrijs, naar boven roodgeelachtig; oude stammen met scheuren, in groote platen loslatend. De takken staan meer in verschillende richtingen, de zijtakken niet zoo regelmatig gegroepeerd als bij de spar. De Grove den, Mast- of Pijnboom, Schotsche spar, kortweg *Den*; *Kiefer*, Föhre, Forle; *Pin*; *Fir*. Grenenhout. . . . **Pinus sylvestris** L.

Naalden 10 --15 centim. lang, stijf, diep gesleufd, verschillend groen van kleur. Kegels zoo groot als eene vuist en grooter, bijna ongesteeld, iets afwaarts gebogen, glanzig; de schubben glanzig bruin, breeder dan hoog; in rijpen, nog gesloten toestand kegelvormig. Zaadkorrel 4—5 maal korter dan haar vleugel. Aangeplant. De *Zeepijn* of zeeden; *Seestrandkiefer*, Italienische Kiefer; *Pin maritime*; *Pinaster* (*Pinus maritime* Poir.) **Pinus pinaster** Ait.

5 Naalden aan beide zijden donker matgroen, op de doorsnede bijna vierkant, kort gestekeld, niet in twee tegengestelde zijden, maar naar boven en ter zijde om de takken gericht; ieder van de naalden zit nog afzonderlijk in een manchetje van kleine schubjes; zij blijven 3 à 4 jaren aan den boom. Vrouwelijke bloeiwijze helder rood getint, aan den top der takken. Kegels cilindervormig, eindstandig, later hangend; bij rijpheid geheel afvallend. Kegelschubben naar het uiteinde versmald en aan den top als 't ware uitgebeten-getand. De schutbladen tusschen de kegelschubben verborgen. Vleugels der zaden niet afvallend. Stam naar boven roodbruinachtig, recht opstaande, met in kringen staande takken, welker horizontale richting aanleiding geeft tot den etagevorm; de verspreiding der takken is meer pyramidaal, de takken van oudere boomen zijn afwaarts gericht; met hoog opgaande eindloten. De Fijne spar, kortweg *Spar*, ook wel Fijne den; *Fichte*, Rothtanne; *Sapin commun*, *Epicéa*; *Spruce*. Vurenhout. (*Pinus excelsa* Lam., DC.; *Pinus abies* L.) **Picea vulgaris** Link.

Naalden breed en plat, op de onderzijde met twee witte lengtestrepen, aan den top iets uitgerand; aan de zijtakken naar twee tegengestelde zijden gericht: Vrouwelijke bloeiwijze bleek groen, aan de zijden der takken. Kegels zijstandig, overeindstaande. Kegelschubben breed, stomp, elk in den oksel van een schutblad, de schutbladen tusschen de kegelschubben uitstekend; bij rijpheid de kegelschubben met het zaad afvallend, zoodat de centrale spil overblijft. Vleugels der zaden niet afvallend. Schors witgrauw, glad. Door statig voorkomen en meer horizontale takken nog meer den etagegewijzen bouw vertoonend, de kroon van boven afgerond. Aangeplant. De *Zilverspar*; *Tanne*, Weis-, Silber- of Edeltanne; *Sapin pectiné* ou *argenté*, *Sapin*; *Silver fir*. Dennenhout.
(*Pinus picea* L.) **Abies pectinata** DC.

ED. EVERTS.

Acarologische Aanteekeningen.

Eremacus novus nov. sp.

Deze soort werd reeds door mij vermeld in de Entom. Berichten, p. 17. Er bevinden zich geen vrije bladen aan de schouders. De klauwen zijn monodactiel. Zij leeft vrij in mos. Een translamella ontbreekt. Het pseudostigmatische orgaan is voorzien van eenige haartjes aan ééne zijde, verder is het langgerekt met spoelvormig hoofd. De lamellae zijn aanwezig. Zij is dus verwant aan *E. subtrigonus* Oudins. doch onderscheidt zich daarvan door het gemis van eene behaarde membraan aan het pseudostigmatische orgaan.

A. C. OUDEMANS.

Erythraeus hibernans nov. sp.

In den *Zoologischen Anzeiger*, V. 25, p. 218 beschreef ik reeds de zonderlinge wijze van overwintering dezer nieuwe soort. Uit de overwinteringskyste bevrijdde ik het eenige exemplaar en spreidde